

Muhdú pámeere páné iinújiri ijcyáné māmúnaa mejjcyáiyóne

Tujkénúeju

hyaamfí pañétú caatúváné páné iinújine múnáadityúu tsaate tsatsihvú idyóbéévéne muhdú māmúnaa mejjcyáiyóné pityácójcatsíne.

Ditsiééberédípye 10-ri 1948 ijcyáné pijcyábari tsaate páné iinújine túkevéjtsojtédítýú pihcyaavé ipityácójcatsí muhdú māmúnaa mejjcyáiyóne. Á;áné dobéévé "Naciones Unidas" néémeé. Aaméhjáa téijyu caatúnú 30-neva māmúnaa maávyeyúúlléiyonéhjì. Aanéhjáa imí ḥjtsúcunúnéllii nééme ténèhjì páné iinújine múnáake iúúbállémeiki. Téhduréhjáa nééme ténèhjì cáátúnúmeiháám̄ pahúllevávú pámehdívuré itsújáave téhaam̄ ditye pats̄ḥjivávuré iééveki.

Á;áné boonétúhjáa ine méiiinújì túkevéjtsojte téhdure ipihcyáávéne néé páneere 30-nevaa cáátúnúmeifné muhdú néhdu mejjcyáiyóné méiiinújiri.

Aane ténèhjì méwáabyuta ijcyáhi. Á;nehjì múu imíneúvú iwáájácúne tehdu ijcyáhi. Aane tsá múu ihdyivuré pícyootúne. Múu inahbémudivú pajtyétsó ténèhjì ditye iwáájácúne tehdu iijcyaki.

Pityájcoju ḥhdénúmeifne

Muurá pámeere tsáápiitsa méboohówama mejjcyane mewáájácúmeicyá botsii mááj̣tyúin̄ḥyá muhdú imí mejjcyáiyóne. Á;ánéllii tsá tsaate tsijtyé hójts̄ pañe mẹcyáityuró ĩcubáhrádu. Tsá tsaate tsijtyedi mẹcúbáhráityuróne. ḥllure mep̄áábójcatsiíyá pámeemáyé imí mejjcyane tútávátsójcatsityúme.

Á;rone teene méboohówá ijcyaroné mewáájácútúné n̄jcaúvú muurá tsaate muhdú imí mejjcyáiyódú ijcyatúmé illure tsaatédí ĩcúbáhráḥjcyáhi. Aane ehdu ditye méénune pámeere māmúnáadivuro imityúne. Muurá pámeere iinújiri ijcyáné māmúnaa méijyacúnurá tsaimiyé mejjcyáiyóneri. Tsá múha méhdivu tútaválléityuró meihjyuvánee, in̄ná mecáhcujsóneee, ijcyane. Aame tsá in̄neri meillityéityuróne. Tsá p̄htóju páñe mejjcyáityuróne. Ehdu mejjcyane pámeere māmúnaa imí méj̣tsúcunúhi.

Ehdu imityúné medár̄ḥv̄ejcatsbyóné h̄hdétú ijcyáiyóné mééma túkevéjtsojúúne. Muurá tsaate imityúné meke méénúḥajchii téénej tééveri tsaimiyé méimibáchójcatsihi. Muurá tene ijcyátuca tsáijyu máavyéj̣ujte ijcyárómema mémúnáátsójcatsiíyáhi.

Aane mewáájácucáro téénej tééveri pahúllevá iinújine múnáama imí mejjcyáiyáhi. Tsá tsaatéké menéhnilléityuróne. Muurá pámeere māmúnaa iinújiri mejjcyame méimillé tsahduré imí mejjcyáiyóne.

Muuráhjáa 'Páné Inújine Múnáá Pihcyááve' némeiñé pañe tsúuca ĩtsaavémé muhdú pámeere māmúnaa wajpiimumáyé walléémú mejjcyame tsahduré maávyeyúúlléjcatsiíyóne. Aame mep̄áábójcatsiíyá panéjcuávúv tsahduré pámeere imí mejjcyaki. Á;áné pityájcoju ine muhdú māmúnáake mep̄áábóiyóné tsúuca mééma ijcyáneri méwaajácutsó páhduube cómiñe múnáajpi méboohówama mejjcyane ditye iávyeyúúlléne icyáḥot̄j̄tso imí iijcyaki.

Muuráhjáa 'Páné Inújine Múnáá Pihcyááve' némeiñé pañe ijcyame néé páhduube cómiñe múnáajpi méboohówama, méj̣tsútuma, mejjcyame maávyeyúúlléjcatsimyé múhójs̄ pañé mejjcyátuki. Aamée pityácójcatsí muhdú māmúnáake ip̄ááboifné imí ditye iijcyaki.

Aane ĩmíááné tehdujuco pámeere wáájácúiyóné muhdú túkevéjtsoju néhdu mejjcyame maávyeyúúlléjcatsiíyóne.

Ahdcyane 'Páné Inújine Múnáá Pihcyááve' némeiñé pañe ijcyame néé ténèhjì néhdu páhduube iinújiri ijcyáné māmúnáajpi méijcyáiyóné méwáabyuta tene ijcyánélliih̄ye. Á;áneri meijyacunúiyá muhdú tene néhdu mejjcyáiyóneri. Á;hdure tsijtyeke meúwáábóiyá méiiinújì múnaa ijcyátúróméḥjmáj̄uco ditye tehdu iijcyaki. Ehdu imí méijcyáiyá tsúuca teene mewáájácúmé teenéi wáájácútúmé pamévamáyé.

Á;áné túkevéjtsojúúné illu nééhii:

1. Túkevéjtsoju

Pámeere iinújiri mejjcyame tsá múhójs̄ pañé ĩcubáhrádú mejjcyáityuróne. Pámeere tsahduré imí mejjcyame mewáj̣yjcatsíne mep̄áábójcatsiíyá tsaatéké ĩhd̄ñvállétúmé ĩhne múu mépañétúéné nahbémuma mejjcyadu.

2. Túkevéjtsoju

h̄ne ihyaañtú muhdú tene cáátuvádú méj̣jcyáiyá pamévamáyé memúnaa ijcyátúrómema. Tsahduré meij̣tsúcunúiyá pamévakéré wajpiímuke, walléémuke, pahdúváré méj̣piíhañe menéérómeke, pahdúváré meihjyúvárómeke, muhdú P̄iv̄yéébeke cáhcúj̣tsórómeke, tsáijyu múúne tsaate múhdurá túkévéjtsojtédítýú ĩj̣tsámeiyómeke, tsíifné iinújì múnaa ijcyáromeke, ĩḥtsútúmeke, ĩdáátsórómeke, muhd̄ñvát̄siḥj̄ivú ts̄ñmávameiyómeke; pámeekéré tsahduré méj̣tsúcunúiyá tsaatéké ĩhd̄ñvállétúme.

Téhdure tsá múhdurá meij̣tsúcunúityuró tsáijyu múúne tsaate túkevéjtsojte múhdurá iinújì múnáake túkévéj̣tsórómeke. Tsá ditye it̄yaúh̄bajúúné múhdurá méénuróné pañe ijcyámeke meéh̄ñválléityuróne. Tsáné iinújì múnaa tsaaté hójts̄ pañe múhdurá ijcyáromeke tsá meéh̄ñválléityuróne. Tsahduré méj̣tsúcunúiyá iye túkévéj̣tsómeiyómema diityéke.

3. Túkevéjtsoju

Páhduube imí méijcyáiyáhi. Á;ámeke tsá múha ĩneri meke ip̄ásáṛijcyómeke tútávájsóityuróne.

4. Túkevéjtsoju

Tsá tsaate meke íhyójsí pañéwú pícyoome ícubáhrádú mejjcyame diityé ícúve múnáa mejjcyáityuróne. Tsá muucá mámúnáadívú menáhjñhénúityuróne. Eene tsáma ávyeta tsá ímíllémeityúne.

5. Túkevjtsoju

Tsá tsaatédí meícúbáhráityuróne. Tsaatéké meúwáábócooca chooco meúwáábóiyáhi. Tsá meméénúityuró iyáábeke múu méénudu.

6. Túkevjtsoju

Páhdube mámúnáajpi íne méiñújñri ihdyicyátsii mejjcyarómé téhdure méijcyá teene túkevjtsojúúné pañe. Aame mépiivyété tsaatéké menéene méwáabyuta pámé wáabyutaré tene ijcyane meke ípíááboki.

7. Túkevjtsoju

Tsáné imibájchoju tsaatémá meméénúcooca tsá tsaatékéré mepíáábóityuróne. Pámeemáyé tsahduré imibájchoju méénúmeíiyá muhdú ímichi teene taúhbaju néjñjtóri.

8. Túkevjtsoju

Pámeere mámúnáama ímityúnéjñí imibájchoobe imibájchóiyá tehdñvane diityémá pájtyécooca muhdú taúhbaju néhdu tsaatéké éhdñvállétuubére.

9. Túkevjtsoju

Tsá tsaatéké peecútéré meékéévéne mecúvejáánúityuróne. Téhdure tsá peecútéré tsaatéké méiñújñtu mejjchivyétsóityuróne.

10. Túkevjtsoju

Tsaate tsijtyé hallúvú ímityúnéjñí imibájchóobeke úúbálléjvu díbye éllevu péemema ímíneúvuré imibájchóiyooobe muucá éhdñvállétuubére. Á;rónáa ihdyu tsá díbye tsaatékéré píáábóityuróne. Méénúiyooobe muhdú teene taúhbaju néhdu tsahduré pámeemáye.

11. Túkevjtsoju

Tsaate tsijtyé hallúvú ímityúné úúbállécooca tsá peecútéré menééityuro ímíáané tehdújuco tene ijcyane. Tujkénú páñetu úúbállémeíiyómé muhdú tene ijcyane imíneúvú mewáájácuki.

Muurájháa taúhbajúi imíneúvú pánéévétúnáa tsaate múhdurá ijcyarómé hallúrí tsá pahdu íñá ijcyatúne. Á;ijyúu ímityúné méénúomeke tsá icyooca ijcyané taúhbaju néjñjtóri meúwáábóityuróne. Meúwáábóiyá téjyúu ijcyané taúhbaju néjñjtóri. Á;rónáa ihdyu icyooca tsaate ímityúné méénúhajchíí botsíi meúwáábóiyá muhdú icyooca ijcyané taúhbaju néjñjtóri.

12. Túkevjtsoju

Tsá tsaatéké íñerí mepátsárijcyóityuróne; tsá tsaaté já mepátsárijcyóityuróne; tsá tsaate tsijtye éllevu wállóóné waajácúhááimí meévééityuróne; tsá tsaatédityú néhnijyu mewááoityuróne. Ehdu nénéhí íhdétú ijcyané mééma taúhbajúúné pámé wáabyuta meke tene ityéhmekei.

13. Túkevjtsoju

Tsáné iññjñri mejjcyame mépiivyété mepééiyóné kiávú méimílléhullévu. Aame méijcyáiyá kiá meimíllétsihyi.

Muurá pamévaré mépiivyété tsííñé iññjñvu mepééiyóne. Aame méóómíiyá méiññjñvu meimíllécooca. Aane tsá múha meke tsáhájtsóityuróne. Muurá mépiivyété mepéene meimílléhajchíí téhulle mejjcyaki.

14. Túkevjtsoju

Muurá méiññjñri ícubáhraméí pañe mejjcyahajchíí mépiivyété mepééiyóné tsííñé iññjñvu. Á;áné iññjñ múnáa tsaimíyé meke waatsúcúpéjtsóiyá imí diityémá mejjcyaki. Tsá meke ditye cátúhtsópéjtsóityuróne.

Á;rónáa tsáijyu múúne méhdityuré ijcyane ímityú medárñvémeihijcyámé ihdyu tsá mepívyetétú tsííñé iññjñvu mepééiyóne. Awááréjuco íne muhdú íhyaamí pañétú tene néhdu mejjcyátúhajchíí muurá tsá mepééityuróne.

15. Túkevjtsoju

Pamévaré mámúnáa méijcyá tsáné iññjñ múnáa. Aane tsá múha meke nééityuró tsáné iññjñ múnáa mejjcyatúne.

Téhdure tsá múha meke peecútéré wállóóityuró tsííñé iññjñvu. Téhdure idyé tsá múha meke nééjuri tsííñé iññjñ múnáajpíjéjuco mejjcyáityuróne.

16. Túkevjtsoju

Pamévaré mámúnáa wajpíímumáyé wallémú piivyété ityáábávájcatsíñé íééve úújetétsihvu íimílléhajchíijyu. Aame tsúuca tsája múnáa ijcyame piivyété ítsñhaváne. Á;ánetu tsá múha diityéké tsáhájtsóityuróne. Tsá muhdú tene néétu muutéjñí ditye ijcyane, muhdú Piivyéébeke ditye úraavyéne. Muurá pámeere piivyété tyáábávájcatsíñe. Aane diitye táábávájcatsímyé avyéjúúlléjcatsíiyá tsahdúre. Téhdure wáágójcatsíyómé avyéjúúlléjcatsíiyá tsahdúre.

Á;ánetu tsá muucá metáúhbáityuró ditye ityáábávájcatsíki. Caatyé ityáábávájcatsíñé imíllémé páñetu iye íimílléhajchíí piivyete ityáábávájcatsíñe.

Muurá ihdyu páñetu meijcyájucu teene tsája múnaa meijcyane. Aame pámeere méijcyá tsahdúré meiinuj⁴ túkevétsoj⁴é túkevétsojú páñe.

17. Túkevéjtsoju

Muurá pámeere tsáápiitsa méijcyátshjima méijcyáiyá meimílléhajchíijyu. Téhdure tsaaté múnáa iliñújima ijcyáiyá iimílléhajchíijyu. Aane tsá múha tsáhájtsoítyuróne.

Aane tsá peecúteré múhdityú íjcyátsíí múha dójtúcúityuróne.

18. Túkevėjtsouj

Páameere m̄amúnaa mépiivyété muhdú méjtsámeidyú meijcyáiyóne, kejjjótóri Piivýeébeke meúraávyeyióne. Téhdure mépiivyété tsájjjótótú tsájjjótóvú mepájjjeyióné muhdú meimillédu. Aame idyé mépiivyété

h̄ná méjtsámeiñeri, h̄ná mecáhújtsóneri meihjýváiyóné mééréétsihvu. Téhdure mépiivyété medóbéévétsihvu tsijtyeke meúwáábóné keená eúraávyeyjito.

19. Túkevéjtsoju

Páneere mépiivyété ǂná meǂtsámeiǂné meǂjyúcaáyoyoné tsijyte iwáájácuǂi. Aane muhdú meǂtsámeiǂné meǂjyúváné hallútú tsá múha meke tsáriléǂityuróne. Muurá mépiivyété panéváré mewáájane. Téhdure mépiivyété muhdú tsijyé ǂjtsaméǂ jcyane mewáájacúné waajácuhaamǂné meéévénej tééveri. Muurá idyé mépiivyété ǂná meǂtsámeiǂné mecaátúnúne, meúwaabóne. Aane páneere mépiivyété ihdyicyáhullévú tsíǂíǂé iǂǂǂǂéǂé métsúájacúne. ǂheǂǂǂ páneere mépiivyété memééune mecaátúnúneri, meǂjyúvánéri, panévariyé muhdú méimillédu. Á;ǂné hallútú tsá múha meke ǂná nééǂityuróne.

20. Túkevėjtsouj

Pámeere mépiivyété tsatsihvú medóbeevené mepityácójcatsíki. Téhdure mépiivyété tsáha múnaa tsané wákimyei meenuhá pañévú meúcaavéne.

Á;ronáa ihdyu tsá múha meke ávyeta táúhbaítyuró tsáha múnáajpi meíjcyaki.

21. Túkevėjtsouj

Pámeere mépiivyéterá méiínúŋ† túkevéjtsoje ijcyáha múnáa pañévu meúcaáveyíone. Meere meúcaavéné mepiivyetétúhajchíí tsijtyeke meméménúmeke méwáállóoiyá mécapayóóve.

Muurá pamévaré mépiivyéterá méiĩñũĩ túkevejtsoje níwáávéne wákimyeíhãné meméénúiyóne.

Muurá pámeere m̄amúnaaré mémenúmé tsáné iĩñũj̄ tũkevéj̄soj̄te ijcyáhi. Teene meenúmé caatyéké iỹtũj̄kevééllémeke téévéneúvúré imyéménúneri. Aane tsá tsaatéré p̄iĩvuyetétũ teene imyéeñũne. Muurá pámeere mépiĩvuyeté meméménúne. Á:rónáa tsá m̄uha meke táuhbáityuró tsaate metũj̄kevééllétúmeke meméménúni. Meere p̄añetu caatyé méj̄tsúcúnúmeke méméménúiyáhi. Téhdure idyé méméménúiyá tsaatéké muhdũ meimilléj̄j̄tori. Á:rónáa ihdyu imíneúvũ tene ijcyáiyódũ méméménúiyáhi.

22. Túkevéjtsoju

Pámeeere méhdi lǵycáiyóné ǵǵne tájpi meijcyane. Á,nejcútú méiiǵúǵǵ avyǵujte meke pǵáábóiyá ipǵivyetédúneri. Téhdure tsǵíǵǵǵǵǵǵ inǵúǵǵne múnaa dǵǵǵǵǵǵǵǵ meke pǵáábóiyá ǵǵne tájpi meijcyáiyóné meijcyátsótúmeke. Aame ǵǵná meke pǵǵhtótúmé tsúúca imǵi mepánéévémedǵi tsá múha méhdi úúǵǵvatéitǵuróne, Ehdu méjcyáiyá imǵi memúnáama meijcyane meúrǵáave méǵhdé múnááúúvú úráavǵehjcyánetu kǵǵǵtǵǵǵǵ imǵi meǵǵtsúcuǵúǵǵtǵǵǵǵ.

23. Túkevajtsoju

Pámere mépiivyété méwákimyéima mejjcyáiyóne. A;rónáa idyé tsá tééneri ávyétá ícúbáhraméí meméénúityuróne. Aane teene wákimyéí túkëvejtsómé tsáimiyé meke túkëvejtsóiyáhi. Á;ánetu tsájjyu múúne tsaate íwákimyéima íjcyátúhájchíí pamévare mép'áábóiyá téhdure íwákimyéima ditye íjcyaki.

Pámeere mépiivyété tsahdúré meújcuíyóné méwákimyéi áhdó muhdú mewákímyeíñé tujkévevu.

Pameere wákimyei múnáa #ná iwákimyeiñe áhdó ujcúiyá téene tájpi #símema imí ijcyame iáveyejúüllémeiki. Aane tsáijyu múúne tsaaté wákimyei áhdó úújetétúhachíi tsájjitóriyējuco diityéké tene áhdómeiyyóné tsijtye diityéké páábóneri.

Pámeere wákimyéi múnáa piivyété idyóbéévéne ipityácójcatsiiyóné muhdú iwákimyéi tsíñéhjima ijcyane iímibáávyétsoki.

24. Túkevėjtsouj

Páameere mépiivyaté méwákimyéityúi tsárahja mewáyééévéiyóne. Aane tsá méwákimyéí mepátyéééwtsóityuróne. Eevériyé méwákimyéiíyáhi. Muurá téenélii ijcyané téenetu mewáyééévehijcyarahji.

Á;rójcoojtjĩ áhdó méújcúiyá téjcoojtjĩ mewákimyeityúrónááaca.

25. Túkevéjtsoju

Pameere mépiivyété tsaimiyé mejjcyáiyóné mééts#mema. Aame mejháháñema mejjcyámedityú tsá majcho, wájamu, tsínehj#ñe tájpi mejjcyáiyóné pñhtóityuróne. Mechémecococa métáábiméiyáhi. Ijcyáné tsínehj# téhdure imí meke pñáábóiyónéhj. Á,nejcúhñtu mépñáábójcatsíiyá imí tsaméhñ mejjcyaki. Tsaate íwákimyéima ijcyátúmeke mépñáábóiyá ditye téhdure íwákimyéima íjcyaki. Téhdure kéémemu,

piibájujyte tsijtye 4dátso néeme iwákímyeiíyóné piívyetétúmeke mép4áábóiyáhi.

Téhdure idyë walléémú ééwájtema tsǎ́niéwuúmuke tsaimíyë météhméiyá imí dítye iijcyaki. Tsá apáámyéré imí ityáábávájcatsíñe tsǎ́máváméj tsǎ́meke metéhméityuróne. Téhdure imí táábávájcatsityuróméj tsǎ́meke tsaimíyë météhméiyáhi.

26. Túkevajtsoju

Pámeere mépiivyéte waajácúhaamé m̐téiyóne. Tsá ts̐me waajácúhaamíné ʔtetúmé ijcyátyuróne. Imíllémeíné pámeere ts̐me waajácúhaamíné ʔtéiyóne. Aane tsá áhdómeityúne. Téhdure pámeere mépiivyéte éhniínevújuco ijcyané uwaábovu meúcaáviyóne méwákimyéima metjcyaki. Tsá tsaaté wáabyutaré tene ijcyátyuróne.

Páneere uwáábó ijcyá méwáábyuta meke tene wájajuúvetsómé pamévakéré maávyeyúúlleki. Aame tsá meéhdíwáálléityuró tsiíñé iínújǎ múnáa, tsǎjyúhǎjǎ ihǎjyuváame, Píivýeébé icyánéjcu pahdúváré úráávyerómeé, ijcyámeke. Á;ánej tééveri 'Páne Inújǎñne Múnáa Pihcyááve' némeimýé túkevǎjtsujo néhdú páhdúbe cómiñe múnáajpi imi ihǎcyaki.

Muurá pámeere mépiivyété mééts⁴⁴meke keená imí me⁴⁵jsúcunúné ditye áábohijcyátsihvu meúácóiyóne.

27. Túkevéjtsoju

Páameere mépiivyété muhdúhjáa mehdé múnááúv icyahijcyánetu imí mehtsúcunújtójt meúraávyéiyóné majtsiháñe, nuutáháñema tsíñehji imí nénehji. Á;néhjitú tsá múha meke píivyetétú ibóijcyúiyóne.

Téhdure tsíñehjĩ éhniĩñevu mépiivyété mewáájácúiyóné méicyánéjcuene ijcyátúronéhjĩ keená meke p'ááboiyonéhjĩ mewáájácuki.

Pameere mépiiviyété meméénúiyóné tsane, mecáatunúiyóné tsané ħtsaméi. Á;nehħ hallúvú ímichi teene méénume dsħdstváiyáhi. Tsá tene ímíllémeítyú tsane meméénune tsijtye iékkéévéné hallúvú dsħkístváiyóne.

28. Túkevéjtsoju

Pameere tsínéjhi inúŋŋne múnáama mépiivyéte mejcyáiyóné túkevéjtsóju paŋe imi mejcyaki. Á,anélliihyee muurá páhduube panéva inúŋŋne múnáajpi idyóbéévéne meenú túkevéjtsóju. Aane tútávajtsóiyóné taúhbaru muurá tsá ijcyaatúne. Ehdu ijcyáiyóné muhdú ihyaamá pañétú tene néhduú.

29. Túkevajtsoju

Pámeere máhallúri teene memúnáama imí meijcyánetu meke p̄aabóné meméénúiyóne. Á;ánetu méwaajácúiyá ím̄íááné tsúúca mewájácuuvéjucóomé imí mepáneevéne.

Ā, ānēllī tsūuca ijcyáné mééma panévaturé meke tūkévéjtsóiyóné taúhajuúné pámeere tsahduré imi mejcyaki. Aame tsá metútávátsojcsátsityuróne. Pámeere pátsáricyójcátsityumé mejcyáiyá tsahduré imi mejcyaki. Tsá múha píivyetétú íimillédú meke idyár#véiyóné tehdu múhójt# pañé mejcyámekéj#vari.

Muuráhjáa iñe túkevéjtsójuúne nehdu tsaimiyé méijcyáiyáhi. Aane tsá múha tsíhdyuréjtsóityuro 'Páné Inújñe Múnáá Pihcyááve' némeiñe pañee ijcyame méénúné túkevéjtsójuúne.

30. Túkevéjtsoju

Páneere iñe iñyaarni pañe ijcyané túkevéjtsjoju méénúmeiñé tsá múha tsíñejcúvúre illéebóne iimillédú tsaatéké dárñvéityuróne. Tsájjuu múune tsaapi, tsaáte, méiññj túkevéjtsjote ijcyarómé tsá tehdu méénúityuróne.